

Dit document is een kort verslag van het 21e Stakeholderoverleg RES Foodvalley dat plaatsvond op woensdag 9 november 2022 tussen 13:00 en 17:00 uur bij het Interface Awarehouse te Scherpenzeel. [Hier](#) vindt u de stukken/bijlagen.

Plenaire opening

Directeur Arjen Droog van Regio Foodvalley is dagvoorzitter en heet de aanwezigen welkom. Hij besteedt aandacht aan het Interface Awarehouse en Janneke Leenaars vertelt het verhaal van het duurzame productieproces van de tapijtfabriek.

René Winhouwer, bestuurlijk voorzitter Energieprogramma/RES Regio Foodvalley, stelt de vraag aan het publiek; 'Waar was u toen u het verschil kon maken?'. Hij benadrukt dat samenwerking tussen o.a. netbeheerders, gemeenten, bedrijven en bewoners de sleutel is.

Futurist en visionair Arash Aazami, bekend van onder andere Unify.energy en het Internet of Energy Initiative, geeft een perspectief op actuele ontwikkelingen, kansen én prioriteiten. Spreekt over de huidige energiemarkt en het onvermogen om aan te passen en te innoveren. Wereldwijd leven er miljoenen mensen in energiearmoede en hij benadrukt dat energie niet eerlijk verdeeld is. De uitdaging waarvoor we staan is méér energie gebruiken maar mínder energie verbruiken. Arash stelt de vraag; 'Maar wat is energie?'. Energie is het vermogen om arbeid te verrichten en energie is de valuta van de échte economie. Echter is ons huidige energiesysteem gecentraliseerd en daarbij ontworpen voor eenrichtingsverkeer. Decentralisatie zou een betere verdeling van energie mogelijk maken. Arash spreekt over de Wereld van B; ontwikkel het systeem voor morgen op basis van natuurlijke principes. Niet door de status quo incrementeel te verbeteren, maar door 'via B van A naar B te gaan'. De Wereld van B is 100% hernieuwbaar, toegankelijk voor iedereen, verbonden met de leefomgeving, een gedistribueerd systeemontwerp en er is sprake van lokale balans.

Oscar Tessensohn, senior advisor public affairs bij TenneT TSO, schetst hoe door samenwerking obstakels kunnen worden opgelost. Hij licht eerst netcongestie toe en gaat vervolgens in op de oplossingsrichtingen. Waaronder het per direct verhogen van de transportcapaciteit, het verlagen van vraag naar transportcapaciteit, keuzes maken, het versnellen van netuitbreiding en integraal programmeren. De komende jaren houden we een tekort aan transportcapaciteit op veel plekken in het land, maar Oscar pleit ervoor dat we niet moeten wachten tot het net is uitgebreid. Er zijn veel oplossingsrichtingen die allemaal een vorm van samenwerking vragen tussen overheid, marktpartijen en netbeheerders. Samenwerking vraagt om verdieping in elkaars rol en wederzijds begrip van verantwoordelijkheden. We moeten elkaars taal leren spreken en begrijpen. Integraal programmeren is de sleutel naar een duurzaam energiesysteem.

Plenaire terugkoppeling deelsessies

De vier themavoorzitters geven een terugkoppeling van hun deelsessies.

Jan Fokke Heida; deelsessie 'Is energie een integraal gebiedsproces?'

- De energietransitie is een onderdeel van een verzameling van onderwerpen
- Energie wordt een heel integraal verhaal
- Gezamenlijkheid staat centraal; samen tot oplossingen komen en regie

Erik-Jan Bijleveld; deelsessie 'Geeft participatie meer energie?'

- Binnen de energietransitie bestaan er rollen voor de overheid, inwoners en het bedrijfsleven
- Sturen op vraag en aanbod door aankoop van energie op juiste momenten van de dag
- Lokaal eigendom betekent lokaal zeggenschap, maar ook verdeling van de lusten en lasten
- Nadenken over hoe je participatief problemen (van ondernemers) kan oplossen

Lex Hoefsloot; deelsessie 'Hoe helpen energiecoöperaties de energietransitie vooruit?'

Perspectief van energiecoöperaties, coöperaties van bewoners, kunnen de energietransitie versnellen en realiseren. Er zijn drie voorbeelden behandeld

- Bewoners/buurtvereniging in Regio Foodvalley werd overvallen door een grote commerciële ontwikkeling, wat ze vervolgens probeerden tegen te houden. Zijn later toch het gesprek aangegaan met de commerciële ontwikkelaar, waarbij ook energievooperatie ValleEnergie werd betrokken. Nu is er een ontwikkeling gaande die kan leiden tot een mooi project in de energietransitie en een groter gebiedsproces vanwege de kwaliteitsverbetering in het hele gebied
- In Rivierenland heeft energievooperatie Betuwewind voor 50 miljoen aan investeringen gedaan waarmee 7 windmolens zijn gebouwd.
- Bewoners in De Glind, een dorp in de gemeente Barneveld, zijn een initiatief begonnen om een warmtetransitie te realiseren. Hiervoor hebben ze een organisatie hebben opgericht, samengewerkt met de gemeente en rijkssubsidie binnengehaald. Het dorp wil met een kleinschalig warmtenet grotendeels onafhankelijk van externe partijen worden.

Wim Werkman; deelsessie 'Slimmer het energienet op!'

- We moeten minder energie gebruiken en groene energie gebruiken
- Netcongestie kan erg beperkend zijn, maar we kunnen met elkaar tussenwegen vinden om toch door te kunnen (o.a. ondernemingswijs)
- Oproep aan de gemeenten op projecten te delen waar ze trots op zijn
- Smart Energy Hubs; op lokaal niveau energie delen. Samen betalen en samen gebruiken (gemeenten, provincies, netbeheerders en ondernemers)

Plenaire terugkoppeling

Opmerkingen uit het publiek

- Marco Mulder; je kan creatief omgaan met tijdelijke netcongestie
- Siebe Visser; ziet voorbeelden van een nieuw energiesysteem, geïnspireerd door de Wereld van B
- Henk Brons; private partijen zorgen voor blokkades in de energietransities. Maar op lokaal niveau kunnen we hier anders mee omgaan
- Geanne van Arkel; het Binnenveld samenwerkingsverband leidt tot andere inzichten. Het is mooi om dit mee te krijgen. We kunnen allemaal het verschil maken

Reflectie René Windhouwer en Arjen Droog

René Windhouwer benoemt dat hij onder de indruk is van de hoeveelheid energie in de zaal. We kunnen elkaar inspireren. Maar hoe benutten we deze energie om naar de Wereld van B te gaan?

Arjen Droog stelt dat we bondgenoten nodig hebben. We moeten rond bellen en mailen om die meters te maken. Dit is het startpunt voor nieuwe en mooie initiatieven.

René Windhouwer en Arjen Droog bedanken alle aanwezigen voor hun komst en inbreng.

